

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 5 Νοεμβρίου 2024, με την ακόλουθη σύνθεση: Ευαγγελία – Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Αργυρώ Μαυρομάτη και Νικόλαος Βόγκας, Σύμβουλοι, Ευθύμιος Καρβέλης και Ιωάννης Βάγιας, Πάρεδροι, οι οποίοι μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Αντεπίτροπος της Επικρατείας, Ευαγγελία Σεραφή, ως νόμιμη αναπληρώτρια του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Μαρία Φορτσερά, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 3.8.2018 (Α.Β.Δ. .../7.8.2018) έφεση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...», και διακριτικό τίτλο «...», με ΑΦΜ ..., που εδρεύει στο ... Αττικής (οδός ... και ...) και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της Γεωργίου Λεβέντη (Α.Μ./Δ.Σ. Πειραιά ...).

Κατά: α) του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Αγγελικής Βερροπούλου και β) του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού» (εφεξής «ΟΑΕΔ») και ήδη «Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης», το οποίο παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του πληρεξουσίου δικηγόρου του Βασίλειου Γεωργάκη (Α.Μ./Δ.Σ.Α. ...).

Με την έφεση αυτή ζητείται η ακύρωση α) της .../.../20.3.2018 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του ΟΑΕΔ, β) της .../27.3.2018 απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων (Α3) του ΟΑΕΔ, γ) της .../27.6.2018 απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Β3) του ΟΑΕΔ και δ) κάθε συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της εκκαλούσας, ο οποίος αφού αναφέρθηκε στο δικόγραφο της έφεσης, το περιεχόμενο του οποίου ανέπτυξε και προφορικά ζήτησε την παραδοχή της, καθώς και προθεσμία για την κατάθεση υπομνήματος, η οποία του δόθηκε μέχρι την 12^η.11.2024.

Την Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε να γίνει δεκτή η έφεση.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη εξ αποστάσεως, μέσω της δημόσιας διαδικτυακής υπηρεσίας e-presence.gov.gr, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του και της Γραμματέως του, κατά την οποία ο κατά το χρόνο της συζήτησης Πάρεδρος Ευθύμιος Καρβέλης είχε μεν προαχθεί, με το από 4.12.2024 προεδρικό διάταγμα (Γ' .../16.12.2024), σε Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μετείχε όμως στη διάσκεψη με τον βαθμό του Παρέδρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 293 παρ. 2 εδ. β' του ν. 4700/2020 (Α' 127).

Άκουσε τον εισηγητή της υπόθεσης Πάρεδρο Ιωάννη Βάγια.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφθηκε κατά τον νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Η υπό κρίση έφεση, όπως οι λόγοι αυτής αναπτύσσονται με τα από 28.2.2020, 3.3.2020, 9.3.2020 και 12.11.2024 παραδεκτώς κατατεθέντα υπομνήματα, νομίμως επανεισάγεται για συζήτηση ενώπιον του Δέκατου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. άρθρο 24 του ν. 4820/2021, Α' 130, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 39 παρ. 2 του ν. 5130/2024, Α'

127), μετά την εκτέλεση όσων διατάχθηκαν με την 324/2022 Απόφαση του Εβδόμου Τμήματος του Δικαστηρίου. Με την έφεση αυτή, για την οποία καταβλήθηκε παράβολο 1.500 ευρώ (βλ. το ... αντίγραφο καταβολής ηλεκτρονικού παραβόλου), ζητείται η ακύρωση α) της .../.../20.3.2018 απόφασης του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, με την οποία ανακλήθηκε η απόφαση υπαγωγής της εκκαλούσας στην Πράξη «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης» του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», που χρηματοδοτήθηκε κατά 80% από πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και κατά 20% από εθνικούς πόρους, μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, β) της .../27.3.2018 απόφασης της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων (Α3) του ΟΑΕΔ, με την οποία σε εκτέλεση της ανωτέρω απόφασης ανάκλησης υπαγωγής επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση ποσού 285.386,40 ευρώ σε βάρος της εκκαλούσας και έγινε εισήγηση προς τον αρμόδιο διατάκτη για την έκδοση απόφασης ανάκτησης του εν λόγω ποσού, γ) της εν συνεχεία εκδοθείσας .../27.6.2018 απόφασης της αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Β3) του ΟΑΕΔ, περί ανάκτησης ποσού 316.639,90 ευρώ σε βάρος της εκκαλούσας (285.386,40 ευρώ, πλέον έντοκης προσαύξησης 31.253,50 ευρώ), το οποίο αντιστοιχεί σε φερόμενες ως μη επιλέξιμες δαπάνες της ως άνω Πράξης και δ) κάθε συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης. Όπως κρίθηκε ήδη με την ανωτέρω 324/2022 Απόφαση του Εβδόμου Τμήματος, η ένδικη έφεση στρέφεται απαραδέκτως τόσο κατά της .../20/20.3.2018 απόφασης του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, με την οποία ανακλήθηκε η απόφαση υπαγωγής της εκκαλούσας στο ανωτέρω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, όσο και κατά κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης, καθώς κατά το μέρος αυτό είναι αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης. Σημειώνεται ότι, όπως έχει κριθεί, σε περίπτωση προσφυγής κατά της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης το Δικαστήριο έχει την εξουσία να κρίνει παρεμπιπτόντως τη νομιμότητα της πράξης ανάκλησης της υπαγωγής στο οικείο Πρόγραμμα, μέσα στα όρια των προβαλλόμενων με την έφεση λόγων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου

1 εδάφιο β' του π.δ. 1225/1981 (Α' 304) και ήδη του άρθρου 4 του ν. 4700/2020 (βλ. ΕλΣυν Αποφάσεις Ι Τμ. 2322/2014, 782/2016).

2. Περαιτέρω, με την ως άνω 324/2022 Απόφαση του Εβδόμου Τμήματος κρίθηκε ότι ο ΟΑΕΔ (ο οποίος με το άρθρο 3 του ν. 4921/2022 έχει μετονομασθεί σε Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης – Δ.ΥΠ.Α.) δεν νομιμοποιείται παθητικά στην παρούσα δίκη, καθώς η .../27.6.2018 απόφαση της αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Β3) του ΟΑΕΔ, περί ανάκτησης ποσού 316.639,90 ευρώ, αφορά σε πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και σε εθνικούς πόρους, που εγγράφονται στις πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, και δεν επάγεται έννομες συνέπειες υπέρ ή κατά του εν λόγω ν.π.δ.δ. (βλ. άρθρο 8 παρ. 1 του ισχύοντος κατά το χρόνο κατάθεσης της ένδικης έφεσης π.δ. 1225/1981). Συνεπώς, απαραδέκτως η Δ.ΥΠ.Α. παραστάθηκε δια δηλώσεως κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της υπόθεσης και πρέπει να αποβληθεί από τη δίκη, ενώ τα κατατεθέντα στις 26.9.2018 και 21.2.2020 υπομνήματά της δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη. Κατά τα λοιπά, η ένδικη έφεση έχει ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, ως προς τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα των προβαλλόμενων με αυτή λόγων, κατ' αντιμωλία των διαδίκων.

3. Με τον εφαρμοστέο εν προκειμένω Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου της 11^{ης} Ιουλίου 2006 «περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999» θεσπίσθηκε, μεταξύ άλλων, ένα αποκεντρωμένο σύστημα εφαρμογής και ελέγχου των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ταμείου Συνοχής, σύμφωνα με το οποίο η υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων από ενωσιακούς πόρους πράξεων καθώς και ο έλεγχός τους ανήκουν κατά πρώτο λόγο στην ευθύνη των κρατών μελών. Περαιτέρω, από τα άρθρα 2, 70 και 98 του ως άνω Κανονισμού, σε συνδυασμό με τα άρθρα 12 έως 25 και 27 έως 38 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 της Επιτροπής της 8^{ης} Δεκεμβρίου 2006, προκύπτει ότι τα κράτη μέλη φέρουν την πρωταρχική ευθύνη για την πρόληψη και τον εντοπισμό των παρατυπιών, καθώς και για την έκδοση

των αναγκαίων δημοσιονομικών διορθώσεων που συνίστανται στην ακύρωση του συνόλου ή μέρους της παρατύπως διατεθείσας δημόσιας χρηματοδότησης. Ο εθνικός νομοθέτης άσκησε τη σχετική αρμοδιότητα με τους νόμους 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α' 247) (ήδη ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας [...] δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», Α' 147) και 3614/2007 «Διαχείριση/Έλεγχος και Εφαρμογή Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» (Α' 267).

4. Κατά τα άρθρα 2 περ. 7 του Κανονισμού 1083/2006 και 1 παρ. 6 του ως άνω ν. 3614/2007 ως παρατυπία ορίζεται κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης. Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών η ύπαρξη παρατυπίας προϋποθέτει τη σωρευτική συνδρομή τριών (3) προϋποθέσεων, ήτοι την ύπαρξη παραβίασης του δικαίου της Ένωσης, η οποία να οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη ενός οικονομικού φορέα, καθώς και την ύπαρξη πραγματικής ή δυνητικής ζημίας του προϋπολογισμού της Ένωσης. Η πρώτη προϋπόθεση δεν αφορά μόνον τις παραβάσεις διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, αλλά και τις παραβάσεις των συναφών διατάξεων του εθνικού δικαίου, ήτοι αυτών που έχουν εφαρμογή στις υποστηριζόμενες από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ένωσης πράξεις και συμβάλλουν, κατ' αυτόν τον τρόπο, στην εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τη διαχείριση των έργων που χρηματοδοτούνται από τα εν λόγω Ταμεία, η δε τρίτη προϋπόθεση απαιτεί η παραβίαση του εφαρμοστέου δικαίου από οικονομικό φορέα να ζημιώνει ή [να] ενδέχεται να ζημιώσει τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης. Συνεπώς, καίτοι η διαπίστωση παρατυπίας επιβάλλει την απόδειξη της ύπαρξης συγκεκριμένης δημοσιονομικής επίπτωσης στον προϋπολογισμό της Ένωσης, εντούτοις παράβαση των εφαρμοστέων κανόνων συνιστά «παρατυπία» εφόσον δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να έχει η παράβαση αυτή επιπτώσεις στον προϋπολογισμό του οικείου Ταμείου (βλ. ΔΕΕ Αποφάσεις της 4^{ης}.10.2024, C-175/23, Obshtina Svishtov, EU:C:2024:853, σκ. 23-

26, της 6^{ης}.12.2017 *Compania Nalaborională de Administrare a Infrastructurii Rutiere*, C-408/16, EU:C:2017:940, σκ. 60 και 61, πρβλ. Αποφάσεις της 1^{ης}.10.2020, *Elme Messer Metalurgs*, C-743/18, EU:C:2020:767, σκ. 50-52 και της 8^{ης}.10.2023, *ANAS*, C-545/21, EU:C:2023:451, σκ. 27-30 και 38). Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι μόνον παράβαση η οποία «ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει» τον προϋπολογισμό της Ένωσης μπορεί να χαρακτηριστεί ως «παρατυπία» κατά την έννοια του άρθρου 2 περίπτωση 7 του κανονισμού 1083/2006. Ως εκ τούτου, η διάταξη αυτή δεν επιτρέπει να θεωρείται ότι κάθε παραβίαση του δικαίου της Ένωσης ή του εθνικού δικαίου που έχει εφαρμογή στις υποστηριζόμενες από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ένωσης πράξεις ζημιώνει αυτομάτως τον προϋπολογισμό της Ένωσης ή είναι πάντοτε ικανή να τον ζημιώσει, ανεξαρτήτως των συνεπειών της επ' αυτού (βλ. ΔΕΕ Απόφαση *Obshtina Svishtov*, ο.π., σκ. 27).

5. Περαιτέρω, η αρχή της αναλογικότητας, σε συνδυασμό με τις θεμελιώδεις ενωσιακές αρχές του σεβασμού της αξιοπρέπειας του ανθρώπου και του κράτους δικαίου επιβάλλουν, κατ' αρχήν, το βάρος απόδειξης των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αποδιδόμενη στον λήπτη της ενίσχυσης παρατυπία να το φέρει το όργανο που διαπιστώνει την ύπαρξη της παρατυπίας και επιβάλλει τη δημοσιονομική διόρθωση. Ωστόσο, η υποχρέωση αυτή δεν έχει την έννοια ότι η αρμόδια αρχή υποχρεούται να τεκμηριώσει την παρατυπία με αδιάσειστα στοιχεία, που αποδεικνύουν άμεσα και με πλήρη βεβαιότητα την τέλεσή της. Μία τέτοια απαίτηση θα επέβαλε στο όργανο ελέγχου ένα υπέρμετρο και συχνά αδύνατο να επωμισθεί βάρος, ασύμβατο με την ανάγκη ανεύρεσης δίκαιης ισορροπίας μεταξύ, αφενός των προαναφερόμενων θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων του λήπτη της χρηματοδότησης και αφετέρου του ενωσιακού συμφέροντος της ανάκτησης των παρατύπως διατεθέντων ποσών, το οποίο επιτάσσει να μην καθιστούν οι αρχές και οι κανόνες που διέπουν το είδος και το βαθμό απόδειξης της ύπαρξης παρατυπίας αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή τη διαπίστωσή της. Συνεπώς, η ύπαρξη παρατυπίας μπορεί να προκύπτει κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής όχι μόνο με βάση άμεσες αποδείξεις, αλλά και από έμμεσες αποδείξεις (άλλως «τεκμήρια»), ήτοι από αντικειμενικές και

συγκλίνουσες ενδείξεις, οι οποίες, συνολικά θεωρούμενες και ελλείπει άλλης εύλογης και αρκούντως τεκμηριωμένης, ενόψει των συνθηκών, εξήγησης που ευλόγως αναμένεται από το λήπτη της χρηματοδότησης, είναι ικανές να προσδώσουν στέρεη πραγματική βάση στο συμπέρασμα περί διάπραξης της αποδιδόμενης παράβασης. Η παραδοχή αυτή δεν συνιστά αντιστροφή του βάρους απόδειξης, αλλά κανόνα που αφορά στη φύση και στον τρόπο εκτίμησης των αποδεικτικών στοιχείων (πρβλ. Αποφάσεις ΔΕΕ της 24^{ης}.2.2005, C-300/22, Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, σκ. 50, της 27^{ης}.2.2020, C-79/19P, Δημοκρατία της Λιθουανίας κατά Επιτροπής, σκ. 50, ΕλΣυν Ολ. 379/2024 σκ. 38, ΣτΕ 884/2016). Στην περίπτωση δε αυτή ο λήπτης της ενίσχυσης πρέπει να ανταποδείξει ότι το ανωτέρω συμπέρασμα δεν είναι αληθές.

6. Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 10 του ανωτέρω ν. 3614/2007, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 3840/2010 (Α' 53), εκδόθηκε η 0.18805/Οικ.3.3071/18.10.2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας – Ανταγωνιστικότητας – Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 1657), με την οποία ρυθμίστηκαν ειδικότερα θέματα σχετικά με την υλοποίηση του Προγράμματος με τίτλο «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης», στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» (Θεματικός Άξονας 2, Άξονες Προτεραιότητας 4, 5 και 6: «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των Επιχειρήσεων»), το οποίο εγκρίθηκε με την C/2007/5534/12-11-2007 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Ειδικότερα, στο άρθρο 1 της ως άνω κ.υ.α. ορίζεται ότι: «Το Πρόγραμμα αφορά στην ενίσχυση επιχειρήσεων για την εκπόνηση και εφαρμογή “Ολοκληρωμένων Σχεδίων Διαρθρωτικής Προσαρμογής Επιχειρήσεων και Εργαζομένων”, με στόχο την ανταπόκρισή τους στις νέες συνθήκες, που διαμορφώνει η οικονομική κρίση καθώς και η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στη διαδικασία παραγωγής. Τα Ολοκληρωμένα Σχέδια Διαρθρωτικής Προσαρμογής των Επιχειρήσεων περιλαμβάνουν συγκεκριμένες δράσεις που συνδέονται με προκαθορισμένες κατευθύνσεις και προγραμματισμένες αλλαγές

στην οργάνωση κάθε επιχείρησης...». Περαιτέρω, στο άρθρο 3 της ίδιας ως άνω κ.υ.α. ορίζεται ότι: «[...] Σύμφωνα με την με αριθμ. 0.9723/οικ.6.1415/14.5.2010 ΥΑ ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), στο πλαίσιο του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», ασκεί καθήκοντα Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ) στον Θεματικό Άξονα Προτεραιότητας 2: “Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των Επιχειρήσεων”. Δικαιούχοι είναι οι επιχειρήσεις, που απασχολούν 50 εργαζόμενους και άνω...». Επίσης, στο άρθρο 5 της εν λόγω κ.υ.α. διαλαμβάνεται ότι: «Οι επιχειρήσεις που θα επιλεγούν για χρηματοδοτική ενίσχυση στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος υποχρεούνται να υλοποιήσουν και τις δύο κατωτέρω ενέργειες: 1. Συμβουλευτικές Υπηρεσίες, οι οποίες περιλαμβάνουν υπηρεσίες συμβούλου προσαρμογής, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην επιχείρηση για θέματα επιχειρηματικής λειτουργίας ή προσωπικού, και 2. Δράσεις κατάρτισης: κατάρτιση/επανακατάρτιση του προσωπικού. [...] 2. Δράσεις Κατάρτισης - Περιεχόμενο ενέργειας. Κατάρτιση των εργαζομένων της επιχείρησης σε θεματικά πεδία σχετικά με το αντικείμενο της επιχείρησης ή/και με τις ανάγκες των εργαζομένων για κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων που συνάδουν με τους στόχους του Σχεδίου Προσαρμογής. [...] Η κατάρτιση θα γίνεται σε πιστοποιημένες δομές σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης». Περαιτέρω, στο άρθρο 6 της ως άνω κ.υ.α. και ειδικότερα στην παρ. 6.4 με τίτλο «Στοιχεία υπολογισμού συνολικού κόστους προγράμματος κατάρτισης» ορίζεται ότι: «Το Μέσο Ωριαίο Κόστος (Μ.Ω.Κ.), υλοποίησης του προγράμματος κατάρτισης ανά καταρτιζόμενο ανέρχεται μέχρι το ποσό των δεκατριών (13,00) ευρώ, εκ των οποίων πέντε (5) ευρώ, ανά ώρα κατάρτισης, είναι το εκπαιδευτικό επίδομα για κάθε καταρτιζόμενο και το υπόλοιπο ποσό αφορά: στην αμοιβή του ΚΕΚ για τις δαπάνες υλοποίησης της κατάρτισης και στις δαπάνες της επιχείρησης για πρόσθετη παροχή σε πρώτες ύλες, αποσβέσεις εξοπλισμού και λοιπές δαπάνες για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση μείωσης των ανθρωποωρών κατάρτισης λόγω πραγματοποίησης απουσιών και μέχρι του ανώτατου επιτρεπτού ορίου ανά καταρτιζόμενο το συνολικό κόστος του

Προγράμματος μειώνεται με τα ποσά που αντιστοιχούν στις μη πραγματοποιηθείσες αυτές ανθρωποώρες κατάρτισης και ο ΟΑΕΔ εκδίδει στη συνέχεια απόφαση αναπροσαρμογής του εγκριθέντος κόστους το αργότερο μέχρι την εξέταση της αίτησης αποπληρωμής και πριν την πληρωμή της τελευταίας δόσης».

7. Εξάλλου, για τον προσδιορισμό των ειδικότερων όρων εκτέλεσης του προγράμματος «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης» σύμφωνα με το προπαρατεθέν κανονιστικό πλαίσιο εκδόθηκε σχετικός Οδηγός Υλοποίησης, με τον οποίο καθορίζονται λεπτομερώς οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων ως προς την καλή εκτέλεση του προγράμματος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά πληρωμής και ο χρόνος υποβολής τους, καθώς και η διαδικασία των ελέγχων που δύναται να πραγματοποιεί ο Ο.Α.Ε.Δ. για τη διαπίστωση της ορθής εκτέλεσης των προγραμμάτων κατάρτισης. Ειδικότερα, ο ως άνω Οδηγός όριζε στο Κεφάλαιο 3ο ότι: «Η θεωρητική κατάρτιση υλοποιείται εκτός των ωρών εργασίας και στους ωφελούμενους καταβάλλεται εκπαιδευτικό επίδομα 5€ ανά ώρα κατάρτισης. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη αφενός τη διευκόλυνση των εργαζομένων για παρακολούθηση του προγράμματος και αφετέρου τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων για συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, δίνεται η δυνατότητα υλοποίησης της θεωρητικής κατάρτισης εντός ωραρίου εργασίας σε ποσοστό 50%. Όταν η κατάρτιση (θεωρία έως 50% και πρακτική άσκηση) υλοποιείται εντός ωρών εργασίας τότε καταβάλλεται στην επιχείρηση για κάθε καταρτιζόμενο το Μ.Ω.Κ., στο οποίο συμπεριλαμβάνονται η αναλογία ωρομισθίου του καταρτιζόμενου, η αμοιβή της επιχείρησης και του ΚΕΚ».

Ο ίδιος Οδηγός όριζε στο άρθρο 6ο ότι «[...] Η υλοποίηση της πρακτικής εντός επιχείρησης και εντός ωρών εργασίας πιστοποιείται: με την προσκόμιση κατάστασης υπογεγραμμένης από τους καταρτιζόμενους στην οποία θα αναγράφονται οι καταρτιζόμενοι, οι ώρες πρακτικής άσκησης και θα φέρει υπογραφή του υπαλλήλου που διενήργησε τον επιτόπιο έλεγχο. Σε περίπτωση αδυναμίας ελέγχου χωρίς υπαιτιότητα της επιχείρησης θα γίνουν δεκτές οι καταστάσεις χωρίς την υπογραφή του ελεγκτή – υπαλλήλου» και στο Κεφάλαιο 7ο ότι «[...] Ο αριθμός απουσιών των καταρτιζομένων επιτρέπεται σε ποσοστό 10%

επί του συνολικού αριθμού των ωρών του προγράμματος και αυξάνεται στο 20% για άτομα με αναπηρίες ή σε καταρτιζόμενους που έχουν αποδεδειγμένη νοσηλεία σε Νοσοκομείο και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4, παρ. 4.2.6, σημ. 7 του ΕΣΔΕΚ. Αντικατάσταση καταρτιζομένων είναι εφικτή πριν τη συμπλήρωση του 10% των ωρών του προγράμματος κατάρτισης. Σε αυτή την περίπτωση οι παρουσίες του νέου καταρτιζόμενου υπολογίζονται από την ημέρα συμμετοχής του στο πρόγραμμα κατάρτισης. Αντικατάσταση καταρτιζόμενου μετά τη συμπλήρωση του 10% των ωρών του προγράμματος δε γίνεται δεκτή. Σε περίπτωση αντικατάστασης ή αποχώρησης καταρτιζομένων, (χωρίς τη δυνατότητα αντικατάστασης) ή διακοπής της παρακολούθησης του προγράμματος λόγω απουσιών, ο Δικαιούχος υποχρεούται να ενημερώνει πριν από κάθε αλλαγή την αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση ΟΑΕΔ με κοινοποίηση στη Διεύθυνση Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων (Α3), δηλώνοντας την ακριβή ημερομηνία αποχώρησης του καταρτιζόμενου. [...]. Στη συνέχεια ο ΟΑΕΔ κατά την ολοκλήρωση της υλοποίησης τουλάχιστον του 60% του φυσικού αντικείμενου του προγράμματος εκδίδει απόφαση αναπροσαρμογής του εγκριθέντος φυσικού αντικείμενου του προγράμματος κατά τις αντίστοιχες ανθρωπόωρες και του εγκριθέντος κόστους του προγράμματος, σύμφωνα με το εγκεκριμένο μέσο ωριαίο κόστος ανά καταρτιζόμενο[...]. Ο αριθμός των καταρτιζόμενων ανά τμήμα δεν μπορεί να είναι ανώτερος των 25 και κατώτερος των 5 [ανά τμήμα]. Μείωση του αριθμού των εκπαιδευομένων ανά πρόγραμμα κατάρτισης, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης, χωρίς υπαιτιότητα του Δικαιούχου, επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, εφόσον η μείωση αυτή υπερβαίνει το 30% του συνολικού αριθμού των καταρτιζομένων».

8. Στις ανωτέρω αναφερόμενες στις σκέψεις 6 και 7 διατάξεις περιγράφεται το πλαίσιο λειτουργίας του προγράμματος «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης» που υλοποιήθηκε με Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης τον ΟΑΕΔ και είχε ως αντικείμενο την ενίσχυση των επιχειρήσεων που απασχολούν τουλάχιστον πενήντα (50) εργαζόμενους για την εκπόνηση και την εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων που στοχεύουν στην προσαρμογή αυτών στις διαμορφωθείσες από την οικονομική κρίση νέες συνθήκες,

με συγκεκριμένες δράσεις σε τομείς όπως η βελτιστοποίηση της εξοικονόμησης πόρων, η ενίσχυση της προσπάθειας ανάπτυξης της εξαγωγικής τους δραστηριότητας και η αναβάθμιση των προσόντων και των δεξιοτήτων του προσωπικού τους. Κατά την υλοποίηση του προγράμματος προβλεπόταν ότι η ωφελούμενη επιχείρηση λάμβανε συμβουλευτικές υπηρεσίες από ειδικευμένους συμβούλους με σκοπό τη σύνταξη ενός σχεδίου διαρθρωτικής προσαρμογής της επιχείρησης και του ανθρώπινου δυναμικού της στους προαναφερθέντες τομείς δράσης, στη συνέχεια δε υλοποιούσε τη δράση κατάρτισης των εργαζομένων της σε πιστοποιημένες δομές, σύμφωνα με τους στόχους που έθετε το εγκριθέν σχέδιο.

Ειδικότερα, η κατάρτιση των εργαζομένων περιελάμβανε αρχικά την παρακολούθηση ενός προγράμματος θεωρητικής εκπαίδευσης σε συγκεκριμένο καθοριζόμενο κατά την ένταξη στο πρόγραμμα αντικείμενο και ακολουθούσε η διενέργεια της πρακτικής άσκησης, η οποία μπορούσε να υλοποιείται εντός του ωραρίου εργασίας των εργαζομένων. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, εφόσον, δηλαδή, η πρακτική άσκηση πραγματοποιούνταν εντός του ωραρίου εργασίας των εργαζομένων, προβλεπόταν η καταβολή στην επιχείρηση του προσδιορισθέντος σε 13 ευρώ Μέσου Ωριαίου Κόστους Κατάρτισης, στο οποίο συμπεριλαμβανόταν η αναλογία ωρομισθίου του καταρτιζόμενου και η αμοιβή της επιχείρησης και του ΚΕΚ. Τούτου παρέπεται ότι κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης η επιχείρηση δεν μπορούσε να χρησιμοποιεί ταυτόχρονα τους καταρτιζόμενους υπαλλήλους της για την κάλυψη των αναγκών της παραγωγικής της δραστηριότητας, πέραν των αναγκαίων για την παροχή της εκπαίδευσης εργασιών, καθώς το γεγονός αυτό θα αποτελούσε καταστρατήγηση του σκοπού του προγράμματος και παράνομη επιδότηση της λειτουργίας της επιχείρησης.

9. Περαιτέρω, το άρθρο 10 της ανωτέρω 0.18805/Οικ.3.3071/18.10.2010 κ.υ.α. ορίζει ότι «Ο ΟΑΕΔ ασκεί τους προβλεπόμενους από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Ε.Π. του ΕΣΠΑ ελέγχους στους δικαιούχους της πράξης του προγράμματος οποιαδήποτε χρονική στιγμή, προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση των όρων του προγράμματος. [...] Έλεγχοι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους σχετικούς κανονισμούς και το Ν. 3614/2007, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, διενεργούνται από την Αρχή Πιστοποίησης, την Αρχή

Ελέγχου (ΕΔΕΛ), καθώς και τα αρμόδια όργανα της Ε.Ε...». Επίσης, το άρθρο 11 της ίδιας κ.υ.α. ορίζει ότι «Η τήρηση από τους φορείς των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει, καθώς και των στοιχείων των διαδικασιών που απορρέουν από το ισχύον νομικό πλαίσιο, είναι υποχρεωτική. Η μη τήρηση ή η ελλιπής τήρηση αυτών μπορεί να επιφέρει την περικοπή δαπανών ή ακόμα και την ακύρωση των δράσεων και την επιστροφή τυχόν εισπραχθέντων χρηματικών ποσών ως παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων. [...] Πορίσματα ελέγχου που επισημαίνουν παρεκκλίσεις από τους όρους υλοποίησης, τίθενται υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ, το οποίο αποφασίζει την περικοπή μέρους της χρηματοδότησης ή την ακύρωση του προγράμματος και επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Ακύρωση του προγράμματος επιβάλλεται στην περίπτωση που διαπιστώνεται ουσιώδης παραβίαση των διατάξεων της παρούσας ή χρησιμοποίηση των πόρων του προγράμματος για δραστηριότητες κατάρτισης ξένες προς το περιεχόμενο του προγράμματος ή δήλωση ανακριβών στοιχείων κατά την τρέχουσα ή τις προηγούμενες χρήσεις ή καταστρατήγηση με οποιοδήποτε τρόπο των προϋποθέσεων του προγράμματος ή του Συμφωνητικού Συνεργασίας».

10. Παράλληλα, ο Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2013 «σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)...» ορίζει ότι η εν λόγω Υπηρεσία ασκεί τις εξουσίες διενέργειας ερευνών που ανατίθενται στην Επιτροπή, προκειμένου να ενισχυθεί η καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 1). Για το σκοπό αυτό διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στα κράτη μέλη και σε οικονομικούς φορείς, οι οποίοι μετά από ακρόαση των ενδιαφερομένων καταλήγουν σε εκθέσεις όπου αναφέρονται η νομική βάση της έρευνας, οι διαδικαστικές ενέργειες που έγιναν, τα διαπιστωθέντα πραγματικά περιστατικά και ο προκαταρκτικός νομικός τους χαρακτηρισμός, η εκτίμηση των οικονομικών επιπτώσεων των διαπιστωθέντων περιστατικών και τα τελικά συμπεράσματα. Οι εκθέσεις που συντάσσονται με τον τρόπο αυτό αποτελούν, όπως

οι διοικητικές εκθέσεις των εθνικών διοικητικών ελεγκτών και υπό τους ίδιους όρους, αποδεικτικά στοιχεία παραδεκτά στις διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες του κράτους μέλους στο οποίο η χρησιμοποίησή τους αποδεικνύεται αναγκαία και διαβιβάζονται στις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, ώστε να μπορέσουν να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο (άρθρα 2, 9, 11 και 12 του ανωτέρω Κανονισμού, βλ. και Απόφαση ΕλΣυν Ι Τμ. 1346/2019 για τους διαδικαστικούς κανόνες που ρύθμιζαν τη διεξαγωγή εξωτερικών ερευνών από την OLAF στο πλαίσιο του προϊσχύοντος Κανονισμού (ΕΚ) 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου).

11. Στην ένδικη υπόθεση από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι με την .../30.6.2011 απόφαση του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ το υποβληθέν από την εκκαλούσα Σχέδιο Διαρθρωτικής Προσαρμογής (ΣΔΠ), που αφορούσε το τελούν υπό τη διαχείρισή της ιδιωτικό Θεραπευτήριο ... στο Νέο Φάληρο Αττικής, εντάχθηκε στην Πράξη «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» 2007 - 2013». Στις 12.10.2011 υπογράφηκε η προβλεπόμενη από το οικείο θεσμικό πλαίσιο σύμβαση συνεργασίας με καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του προγράμματος την 30^η.9.2012, η οποία παρατάθηκε διαδοχικά μέχρι την 30^η.5.2013. Ο εγκριθείς από τον ΟΑΕΔ προϋπολογισμός του ΣΔΠ της εκκαλούσας ανερχόταν σε 362.907,00 ευρώ εκ των οποίων 20.227,00 ευρώ για συμβουλευτικές υπηρεσίες και 342.680,00 ευρώ για δράσεις κατάρτισης των νοσηλευτών του θεραπευτηρίου στα κάτωθι προγράμματα: Νοσηλευτική Α: 25 καταρτιζόμενοι X 229 ώρες κατάρτισης, Νοσηλευτική Β: 25 καταρτιζόμενοι X 229 ώρες κατάρτισης, Νοσηλευτική Γ: 20 καταρτιζόμενοι X 230 ώρες κατάρτισης, Κανόνες εξυπηρέτησης πελατών 1: 20 καταρτιζόμενοι X 229 ώρες κατάρτισης και Κανόνες εξυπηρέτησης πελατών 2: 25 καταρτιζόμενοι X 229 ώρες κατάρτισης.

12. Από τα υποβληθέντα στον ΟΑΕΔ «Αναλυτικά ωρολόγια προγράμματα κατάρτισης» προκύπτει ότι το Πρόγραμμα προέβλεπε α) τη διενέργεια θεωρητικής κατάρτισης στα αντικείμενα: i) υποδοχή ασθενών, ii) λειτουργίες φαρμακείου, iii) διαχείριση τυπικών θεμάτων ασθενών (καρτέλες, φάκελοι κλπ.), iv) λειτουργίες ΜΕΘ, v) λειτουργίες χειρουργείου, vi) νοσηλεία επί κλίνης, vii) πρωτοβάθμια

φροντίδα, viii) ασφάλεια και υγιεινή στους χώρους εργασίας, ix) υποστήριξη φυσιοθεραπευτή και x) ειδικά θέματα. Μετά την ολοκλήρωση της θεωρητικής κατάρτισης προβλεπόταν η διενέργεια ημερήσιας πρακτικής άσκησης εντός του ωραρίου εργασίας των καταρτιζομένων σε διαφορετικό, ανά ημέρα, αντικείμενο με ώρα έναρξης 7:00 και ώρα λήξης 14:45. Ενδεικτικά, το Πρόγραμμα Νοσηλευτική Α΄ προέβλεπε τη διενέργεια πρακτικής άσκησης στα ακόλουθα ανά ημέρα αντικείμενα: Στις 3.7.2012 και στις 5.7.2012 στη «διαχείριση τυπικών θεμάτων ασθενών (καρτέλες, φάκελοι κτλ.)», στις 6.7.2012 και στις 10.7.2012 στην «υποστήριξη φυσιοθεραπευτή», στις 11.7.2012 και στις 12.7.2012 στις «λειτουργίες ΜΕΘ», στις 13.7.2012 και στις 14.7.2012 στις «λειτουργίες χειρουργείου», στις 16.7.2012 και στις 17.7.2012 στη «νοσηλεία επί κλίνης» και στις 18.7.2012 και στις 19.7.2012 στην «πρωτοβάθμια φροντίδα» (τα ίδια ακριβώς αντικείμενα εκπαίδευσης κατά την πρακτική άσκηση προβλέπονταν και στα προγράμματα Νοσηλευτική Β΄ και Γ΄). Το κόστος για τις δράσεις κατάρτισης που αντιστοιχούσε στο υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο και προέκυπτε από τη γενική έκθεση ελέγχου ανήλθε σε 340.795,00 ευρώ, ενώ το κόστος για τις συμβουλευτικές υπηρεσίες ανήλθε σε 20.227,00 ευρώ. Ωστόσο, κατόπιν ελέγχου των υποβληθέντων δικαιολογητικών από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ, το επιλέξιμο ποσό μειώθηκε σε 285.386,40 ευρώ, το οποίο και καταβλήθηκε στην εκκαλούσα τμηματικά από 26.3.2012 έως 12.10.2016.

13. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ιστορικό της ΟΦ/2014/.../.../ΟCM(2017).../29.11.2017 τελικής έκθεσης (final report) της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (εφεξής OLAF), τα οποία δεν αντικρούονται από την εκκαλούσα, στις 30.11.2015 η OLAF, σε συνεργασία με εκπροσώπους του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, πραγματοποίησε επιτόπιο έλεγχο στις εγκαταστάσεις της εκκαλούσας, συντάσσοντας τη THOR(2015)... σχετική έκθεση (on-the-spot check report), και ζητώντας πρόσθετα στοιχεία, που απεστάλησαν από την εκκαλούσα στους ελεγκτές της OLAF την επομένη του ελέγχου. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, η εκκαλούσα ενημέρωσε τους ελεγκτές της OLAF .ότι είχε υλοποιήσει τις δράσεις κατάρτισης Νοσηλευτική Α΄, Β΄ και Γ΄ με συνολικά 70 καταρτιζόμενους και τις δράσεις κατάρτισης Κανόνες

Εξυπηρέτησης Πελατών 1 και 2 με συνολικά 45 καταρτιζόμενους (κωδικός MIS ...), οι οποίοι ήταν στο σύνολό τους υπάλληλοι του θεραπευτηρίου METROPOLITAN. Κατόπιν διασταύρωσης των έγγραφων στοιχείων και των πληροφοριών που συλλέχθηκαν από την OLAF κατά τον επιτόπιο έλεγχο, καθώς και των επιπλέον έγγραφων στοιχείων που υποβλήθηκαν από την εκκαλούσα την επομένη του ελέγχου, η OLAF διαπίστωσε σειρά ευρημάτων ως προς την πρακτική κατάρτιση των τριών (3) προγραμμάτων Νοσηλευτικής, για τα οποία απέστειλε σχετικές επιστολές στην εκκαλούσα και τον ΟΑΕΔ (βλ. OF/2014/.../B5/OCM(2017) .../3.8.2017 και OF/2014/.../B5/OCM(2017) .../8.8.2017, αντίστοιχα) για την εκ μέρους τους διατύπωση παρατηρήσεων.

14. Ειδικότερα, με την πρώτη των ανωτέρω επιστολών η OLAF γνωστοποίησε στην εκκαλούσα τις ακόλουθες ελεγκτικές διαπιστώσεις: α) σε 9 από τις 18 ημέρες πρακτικής άσκησης των τριών προγραμμάτων «Νοσηλευτική» (Α', Β' και Γ'), που φέρεται να πραγματοποιήθηκε κατά τη βάρδια 07:00-15:00, εμφανίζεται να συμμετέχει άνω του 50% των εργαζόμενων κατά τη βάρδια αυτή νοσηλευτών. Ειδικά στις 14.7.20102, σύμφωνα με τα «Βιβλία Παρουσιολογίου πρακτικής άσκησης» συμμετείχαν σε αυτή 70 νοσηλευτές, ενώ στη συγκεκριμένη βάρδια εργαζόνταν μόνο 42 νοσηλευτές (βλ. Προσάρτημα 1 της επιστολής στο οποίο περιλαμβάνεται πίνακας με τις ημερομηνίες πρακτικής άσκησης, το πλήθος των εργαζομένων στη βάρδια 7:00-15:00 σύμφωνα με την «κατάσταση νοσηλευτικού προσωπικού ανά ημέρα και βάρδια» και οι συμμετέχοντες στην πρακτική άσκηση νοσηλευτές στα τρία προγράμματα κατάρτισης «Νοσηλευτική»), β) σύμφωνα με τους Πίνακες Ωραρίου Προσωπικού και τα Έντυπα Αλλαγών που υπέβαλε η εκκαλούσα στο Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) και τα Βιβλία Παρουσιολογίου Πρακτικής Άσκησης των ανωτέρω προγραμμάτων «Νοσηλευτική», σημαντικό ποσοστό των εργαζόμενων νοσηλευτών ανά Τμήμα του νοσοκομείου στη βάρδια 07:00-15:00 εμφανίζεται να συμμετέχει στην πρακτική άσκηση, η οποία διεξαγόταν την ίδια ώρα. Συνολικά δε σε εβδομήντα τέσσερεις (74) περιπτώσεις εμφανίζεται το σύνολο των εργαζομένων κατά το ωράριο 07:00-15:00 νοσηλευτών σε συγκεκριμένα Τμήματα του Νοσοκομείου να συμμετέχει στην πρακτική άσκηση, γ) σύμφωνα με τους Πίνακες Ωραρίου

Προσωπικού και τα Έντυπα Αλλαγών, τρεις(3) νοσηλευτές που παρακολούθησαν το Πρόγραμμα «Νοσηλευτική Β΄» για επτά (7) ημέρες φέρεται να εργάστηκαν σε άλλη βάρδια από τη βάρδια 07:00-15:00, κατά τη διάρκεια της οποίας φέρεται να πραγματοποιήθηκε η πρακτική άσκηση και δ) μολονότι η θεωρητική κατάρτιση των τριών(3) Προγραμμάτων «Νοσηλευτική» πραγματοποιήθηκε εκτός ωρών εργασίας των νοσηλευτών, όλοι οι καταρτιζόμενοι των τριών προγραμμάτων εμφανίζονται να έχουν υπογράψει για το σύνολο των 138 ωρών θεωρητικής κατάρτισης, ενώ, σύμφωνα με τους Πίνακες Ωραρίου Προσωπικού και τα Έντυπα Αλλαγών που υπέβαλε η εκκαλούσα στο Σ.ΕΠ.Ε., συνολικά 51 καταρτιζόμενοι νοσηλευτές εμφανίζονται να βρίσκονται σε άδεια ή σε συνεχόμενη άδεια ή σε ημερήσια ανάπαυση, σε ημερομηνίες που αυτοί φέρονται να συμμετέχουν στη θεωρητική κατάρτιση. Σε αρκετές δε από τις συγκεκριμένες ημερομηνίες οι υπογραφές των καταρτιζόμενων νοσηλευτών στα «Βιβλία Παρουσιολογίου» εμφανίζονται να είναι διαφορετικές από τις υπογραφές τους στις υπόλοιπες ημερομηνίες θεωρητικής κατάρτισης.

15. Με τη δεύτερη των ανωτέρω επιστολών η OLAF γνωστοποίησε στον ΟΑΕΔ, μεταξύ άλλων, ότι: α) Από τις Εκθέσεις Εποπτείας Προγράμματος Κατάρτισης, που συντάχθηκαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο πρακτικής άσκησης στα δύο εκ των τριών προγραμμάτων «Νοσηλευτική» από υπαλλήλους της υπηρεσίας ελέγχου ΚΠΑ2 Πειραιά του ΟΑΕΔ στις 10.7.2012, προκύπτει ότι αμφότεροι οι έλεγχοι φέρονται να πραγματοποιήθηκαν ταυτόχρονα στις 14:10. Περαιτέρω, αν και με τις εν λόγω Εκθέσεις πιστοποιήθηκε ότι το σύνολο των καταρτιζόμενων νοσηλευτών των δύο προγραμμάτων (25 νοσηλευτές ανά πρόγραμμα) παραστάθηκαν κατά την πρακτική άσκηση, εντούτοις σύμφωνα με τους Πίνακες Ωραρίου Προσωπικού και τα Έντυπα Αλλαγών που υπέβαλε η εκκαλούσα στο Σ.ΕΠ.Ε., ένας εκ των καταρτιζομένων νοσηλευτών (στο Β΄ πρόγραμμα «Νοσηλευτική») την ημερομηνία διενέργειας του ελέγχου δεν εργαζόταν στη βάρδια 07:00-15:00, στη διάρκεια της οποίας φέρεται να πραγματοποιήθηκε η πρακτική άσκηση, αλλά στη βάρδια 15:00-23:00. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα υποβληθέντα στο Σ.ΕΠ.Ε. ανωτέρω έγγραφα, φέρεται να συμμετείχε στην πρακτική άσκηση κατά την ανωτέρω ημερομηνία το σύνολο των νοσηλευτών που

εργάζονταν σε 6 από τα Τμήματα του νοσοκομείου στη βάρδια 07:00-15:00, β) ομοίως, σύμφωνα με την Έκθεση επιτόπιου Ελέγχου που διεξήχθη στις 16.7.2012, πιστοποιήθηκε ότι το σύνολο (20) των καταρτιζόμενων νοσηλευτών του προγράμματος ήταν παρόντες στην πρακτική άσκηση, αν και όπως προκύπτει από τους «Πίνακες Ωραρίου Προσωπικού» και τα «Έντυπα Αλλαγών» που υπέβαλε η εκκαλούσα στο Σ.ΕΠ.Ε., κατά την ως άνω ημερομηνία το σύνολο των νοσηλευτών που εργαζόταν σε δύο (2) από τα Τμήματα του νοσοκομείου στη βάρδια 07:00-15:00 φέρεται να συμμετείχε στην πρακτική άσκηση, ενώ συνολικά (και στα 3 προγράμματα) σε εβδομήντα τέσσερις (74) περιπτώσεις εμφανίζεται το σύνολο των εργαζομένων στη βάρδια 07:00-15:00 νοσηλευτών συγκεκριμένων Τμημάτων να συμμετέχει στην πρακτική άσκηση.

16. Επί των ανωτέρω ευρημάτων, η εκκαλούσα υπέβαλε τις από 12.9.2017 παρατηρήσεις της, με τις οποίες προέβαλε τα ακόλουθα : α) οι επιτόπιοι έλεγχοι των οργάνων του ΟΑΕΔ στα προγράμματα Νοσηλευτική Α΄ και Β΄ στις 10.7.2012 έγιναν κανονικά, πρώτα του ενός προγράμματος και στη συνέχεια του δεύτερου και, ακολούθως, οι ελεγκτές πήγαν στο γραφείο της διοίκησης του προσωπικού του Θεραπευτηρίου για να συμπληρώσουν τα σχετικά έντυπα αναγράφοντας προφανώς εκ παραδρομής ως ώρα ελέγχου την ώρα συμπλήρωσης των εντύπων και β) αναφορικά με τον ένα εκ των καταρτιζόμενων νοσηλευτών (στο Πρόγραμμα «Νοσηλευτική Β΄»), ο οποίος κατά την ημερομηνία διενέργειας του ελέγχου δεν εργαζόταν στη βάρδια 07:00-15:00, στη διάρκεια της οποίας φέρεται να πραγματοποιήθηκε η πρακτική άσκηση, αλλά στη βάρδια 15:00-23:00, τα αρμόδια όργανα της εκκαλούσας είχαν προβεί σε τροποποίηση του ωραρίου εργασίας του, προκειμένου αυτός να συμμετάσχει στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Προς απόδειξη του ισχυρισμού αυτού η εκκαλούσα προσκόμισε αφενός μεν το από 7.7.2012 έντυπο αλλαγής προγράμματος του υπαλλήλου, στο οποίο αναγράφεται η αλλαγή της βάρδιας του για τις 10.7.2012 και το οποίο κατατέθηκε στην Επιθεώρηση Εργασίας, αφετέρου δε εκτύπωση του ηλεκτρονικού συστήματος προσέλευσης και αποχώρησης από την εργασία, όπου εμφανίζεται ως ώρα προσέλευσης 6.52 π.μ. και ώρα εξόδου 15.03 μ.μ..

17. Επίσης, η εκκαλούσα υποστήριξε ότι η πρακτική άσκηση υλοποιήθηκε αμέσως μετά τη λήξη της θεωρητικής εκπαίδευσης με στόχο να εφαρμόσουν οι εκπαιδευόμενοι τις γνώσεις που αποκόμισαν από τη θεωρητική εκπαίδευση (νέες τεχνικές, μεθόδους χορήγησης φαρμάκων, προληπτικές εξετάσεις, χρήση σύγχρονου τεχνολογικού εξοπλισμού και νέων εργαλείων) σε πραγματικό χρόνο και πραγματικές συνθήκες εργασίας. Αναφορικά δε με την επιλογή του ωραρίου πρακτικής άσκησης η εκκαλούσα προέβλεπε ότι έγινε βάσει κριτηρίων που σχετίζονταν με τη ροή των περιστατικών του νοσοκομείου και την ομαλή εποπτεία της προόδου των καταρτιζόμενων. Διευκρίνισε, τέλος, ότι απασχολούσε συνολικά 332 νοσηλευτές και συνεπώς είχε τη δυνατότητα κατανομής των βάρδιών μεταξύ των καταρτιζόμενων και των υπόλοιπων εργαζόμενων της επιχείρησης, ώστε να μην παρακωλύεται η ομαλή λειτουργία της κλινικής. Περαιτέρω, επί των ανωτέρω ευρημάτων της OLAF, ο ΟΑΕΔ υπέβαλε το με αρ. πρωτ. 65272/22.9.2017 έγγραφο, με το οποίο επαναλάμβανε κατ' ουσίαν τις παρατηρήσεις της εκκαλούσας.

18. Ακολούθως, η OLAF συνέταξε την OF/2014/.../B5/OCM(2017).../29.11.2017 τελική έκθεση, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού 883/2013. Στην εν λόγω τελική έκθεση διαλαμβάνεται ότι η OLAF αφού έλαβε υπ' όψιν τα υποβληθέντα από την εκκαλούσα στοιχεία, διαπίστωσε ότι αυτή είχε προσκομίσει το έγγραφο «Κατάσταση νοσηλευτικού προσωπικού ανά ημέρα και βάρδια», στο οποίο ο αριθμός του νοσηλευτικού προσωπικού που εργαζόταν στη βάρδια 7:00-15:00 τις ημέρες πραγματοποίησης της πρακτικής κατάρτισης δεν ταυτίζεται με τον αριθμό που είχε καταγραφεί στα επίσης προσκομισθέντα από την ίδια έγγραφα με τίτλο «Πίνακας ωραρίου προσωπικού» και «Έντυπα αλλαγών». Επιπροσθέτως, διαπίστωσε ότι η εκκαλούσα δεν προσκόμισε κανένα σχετικό στοιχείο προς επίρρωση των ισχυρισμών της ότι η πρακτική κατάρτιση υλοποιήθηκε σε θέματα που άπτονται της καθημερινής εργασίας του νοσηλευτικού προσωπικού, καθώς και ότι κατά τη διάρκεια της κατάρτισης έγιναν εσωτερικές μετακινήσεις νοσηλευτικού προσωπικού που εργάζεται μόνιμα στην πρωινή βάρδια μεταξύ διαφορετικών τμημάτων, οι οποίες δεν καταχωρίστηκαν σε κάποιο πλάνο εργασίας.

Περαιτέρω ως προς το εύρημα ότι ιδιαίτερα σημαντικό μέρος των εργαζομένων νοσηλευτών ανά τμήμα του νοσοκομείου στη βάρδια 7.00 – 15.00 εμφανίζεται να συμμετέχει στην πρακτική άσκηση, στην εν λόγω τελική έκθεση αναφέρονται ως ακραία παραδείγματα που καταδεικνύουν ότι τμήματα του Νοσοκομείου δεν μπορούσαν να είναι λειτουργικά κατά την πρακτική άσκηση, αυτά της Ραδιοθεραπείας του 1ου ορόφου, του Αγγειογράφου, της Δωρεάς Αίματος και του ODC Ογκολογικού, όπου το σύνολο του παρόντος προσωπικό φέρεται ότι συμμετείχε στην πρακτική άσκηση για 16, 11, 9 και 8 μέρες αντίστοιχα, καθώς και αυτά της Αποστείρωσης, του ODC 2ου ορόφου, του 2ου ορόφου K2, του 3ου ορόφου K2, του 4ου ορόφου K2, της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας Καρδιολογίας και των Τραυματιοφορέων, όπου το μισό ή παραπάνω από το προσωπικό φέρεται ότι συμμετείχε στην πρακτική άσκηση για 17, 12, 12, 8, 11, 12 και 9 ημέρες, αντίστοιχα.

19. Στη συνέχεια η OLAF προκειμένου να καταλήξει στο τελικό πόρισμα συνεκτίμησε τη διαβεβαίωση του ΟΑΕΔ ότι οι κανόνες υλοποίησης του προγράμματος «διαρθρωτική προσαρμογή» δεν ορίζουν κανέναν περιορισμό αναφορικά με το μέγιστο ποσοστό του προσωπικού του δικαιούχου που μπορεί να συμμετάσχει στην πρακτική άσκηση. Ως εκ τούτου, και λαμβανομένου υπ' όψιν του γεγονότος ότι σύμφωνα με το «Πρόγραμμα Κατάρτισης» που είχε εκπονηθεί και φέρεται να εφαρμόστηκε το νοσηλευτικό προσωπικό που συμμετείχε στην πρακτική κατάρτιση κάθε προγράμματος «Νοσηλευτικής» θα έπρεπε κάθε ημέρα να καταρτίζεται σε ένα συγκεκριμένο αντικείμενο και όχι επί του αντικειμένου της καθημερινής συνήθους εργασίας του, η OLAF κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πρακτική άσκηση των τριών(3) προγραμμάτων «Νοσηλευτική» δεν πραγματοποιήθηκε όπως παρουσιάστηκε στα έγγραφα που υποβλήθηκαν από τον δικαιούχο στον ΟΑΕΔ, καθώς θα ήταν αδύνατο να έχει παρακολουθήσει την κατάρτιση ένα τόσο μεγάλο ποσοστό του νοσηλευτικού προσωπικού της δικαιούχου ταυτόχρονα με την άσκηση των κύριων καθηκόντων που εκτελούσε κατά το ωράριο εργασίας του. Συνεπώς, διαπιστώθηκε ότι η εκκαλούσα δήλωσε στον ΟΑΕΔ τη διενέργεια πρακτικής άσκησης που δεν πραγματοποιήθηκε και την αντίστοιχη πραγματοποίηση ανύπαρκτων δαπανών υποβάλλοντας έγγραφα

(«Παρουσιολόγιο Εκπαιδευτών Πρακτικής Κατάρτισης», «Παρουσιολόγιο Καταρτιζομένων»), τα οποία περιέχουν επί της ουσίας ψευδείς και απατηλές πληροφορίες. Κατά τη νομική δε αξιολόγηση που περιλαμβάνεται στο Κεφάλαιο 4 του πορίσματος τα ανωτέρω διαπιστωθέντα γεγονότα δύνανται να θεωρηθούν παραβάσεις της νομοθεσίας που αφορά τους κανόνες διαχείρισης των διαρθρωτικών ταμείων της Ένωσης (Κανονισμός 2988/1995, Κανονισμός 1081/2006, Κανονισμός 1083/2006, Κανονισμός 1828/2006), καθώς και του άρθρου 386 του Ποινικού Κώδικα, στο οποίο τυποποιείται το έγκλημα της απάτης. Το πόρισμα καταλήγει με τη διαπίστωση ότι «η OLAF θεωρεί ότι υπάρχουν αδιάσειστες αποδείξεις διάπραξης απάτης από την εκκαλούσα, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την παράνομη λήψη του ποσού των 254.445,70 ευρώ, που αποτελούσε τη συμμετοχή της ενωσιακής χρηματοδότησης στο πρόγραμμα».

20. Τέλος, στις διαπιστώσεις της ως άνω έκθεσης που αφορούν στον ΟΑΕΔ αναφέρεται ότι η OLAF εκτίμησε ότι οι επιτόπιες επαληθεύσεις που διενήργησε ο Ενδιάμεσος Φορέας ΟΑΕΔ «δεν κατόρθωσαν να αποκαλύψουν ότι [...] στο [...] έργο MIS ... (...) το πρακτικό μέρος τριών προγραμμάτων κατάρτισης δεν πραγματοποιήθηκε ορθά καθώς δεν μπορούσαν να το παρακολουθήσουν όλοι οι καταρτιζόμενοι. Αυτά τα συμπεράσματα επιβεβαιώνουν τα ευρήματα ελέγχου που διενήργησε η DG EMPL αναφορικά με το περιορισμένο εύρος των επιτόπιων επαληθεύσεων που διενήργησε ο ΕΦ ΟΑΕΔ». Επιπλέον, η OLAF θεώρησε ότι η έλλειψη περιορισμών ως προς το ποσοστό των υπαλλήλων ενός δικαιούχου, που παρακολουθούν πρακτική κατάρτιση κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας τους, συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο ψευδούς δήλωσης δραστηριοτήτων από τον δικαιούχο, καθώς και ότι ο ΟΑΕΔ δεν επαλήθευσε επαρκώς την πραγματοποίηση των δαπανών, παρότι είχε προβλέψει σχετικές διαδικασίες και έντυπα, καθώς δεν πραγματοποίησε τις επαληθεύσεις με τη δέουσα επιμέλεια. Σημειώνεται δε, ότι μετά τη διενέργεια ελέγχου αναφορικά με τον σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας διαχειριστικής επαλήθευσης στον Ενδιάμεσο Φορέα (ΟΑΕΔ) η Επιτροπή (DG EMPL) εφάρμοσε δημοσιονομική διόρθωση κατ' αποκοπή ύψους 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος (βλ. συναφώς το .../.../29.7.2016 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πιστοποίησης

της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού).

21. Κατόπιν τούτου, το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, υιοθετώντας το πόρισμα της τελικής έκθεσης της OLAF, έλαβε την .../.../20.3.2018 απόφαση περί ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής της ως άνω επιχείρησης – δικαιούχου στο Πρόγραμμα «Διαρθρωτική Προσαρμογή Εργαζομένων και Επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης (για επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 50 εργαζομένους)» και επιβολής δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση ποσού 285.386,40 ευρώ ως αχρεωστήτως καταβληθέντος. Στη συνέχεια, εκδόθηκαν οι ήδη προσβαλλόμενες α) .../27.3.2018 απόφαση της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων (Α3) του ΟΑΕΔ, με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση ποσού 285.386,40 ευρώ σε βάρος της εκκαλούσας, με την αιτιολογία ότι οι ανακτώμενες δαπάνες κρίθηκαν οριστικά ως μη επιλέξιμες μετά από διενέργεια έρευνας από την OLAF, λόγω προφανούς παραβίασης των όρων της πρόσκλησης, κατά τα αναλυτικώς διαλαμβανόμενα στην τελική έκθεση της OLAF και την .../.../20.3.2018 απόφαση του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ και β) .../27.6.2018 απόφαση της αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Β3) του ΟΑΕΔ περί ανάκτησης ποσού 316.639,90 ευρώ (ποσό 285.386,40 ευρώ ως αχρεωστήτως καταβληθέν πλέον έντοκης προσαύξησης 31.253,50 ευρώ).

22. Ήδη, με την κρινόμενη έφεση, όπως οι λόγοι της αναπτύσσονται με τα υπομνήματα της εκκαλούσας, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ανάκτησης εκδόθηκε κατά προφανή πλάνη περί τα πράγματα, διότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, το πρακτικό μέρος των τριών προγραμμάτων Νοσηλευτικής και οι σχετικές δαπάνες έχουν πραγματοποιηθεί, τα δε υποβληθέντα στον ΟΑΕΔ έγγραφα δεν περιείχαν ψευδείς και ανακριβείς πληροφορίες. Προς επίρρωση του λόγου αυτού, η εκκαλούσα επικαλείται α) τις εκθέσεις εποπτείας προγράμματος κατάρτισης και την έκθεση ελέγχου για την υλοποίηση του 60% του φυσικού αντικείμενου της πράξης, που συντάχθηκαν από τον ΟΑΕΔ και διαπίστωσαν την ορθή εκτέλεση του προγράμματος, β) τα παρουσιολόγια εκπαιδευτών και καταρτιζομένων της πρακτικής άσκησης για τα

τρία (3) προγράμματα Νοσηλευτικής και γ) την από 20.9.2017 επιστολή της Προέδρου του ΟΑΕΔ προς την OLAF, με την οποία ο Οργανισμός υιοθέτησε πλήρως τους σχετικούς ισχυρισμούς της. Περαιτέρω, η εκκαλούσα προβάλλει ότι από την απλή αντιπαραβολή των στοιχείων των πινάκων που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα 1 και 3 της OF/2014/.../B5/OCM(2017).../3.8.2017 επιστολής της OLAF, προκύπτουν διαφορές ως προς τον συνολικό αριθμό των ανά ημέρα διενέργειας της πρακτικής άσκησης παρόντων στο Θεραπευτήριο νοσηλευτών κατά τη βάρδια 7:00-15:00. Ειδικότερα, ο αριθμός των φερόμενων ως παρόντων νοσηλευτών σύμφωνα με τον πίνακα του Παραρτήματος 3, είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό που αναφέρεται στον πίνακα του Παραρτήματος 1, με αποτέλεσμα το ποσοστό των παρόντων στη βάρδια 7:00 – 15:00 νοσηλευτών που συμμετείχαν ανά ημέρα στην πρακτική άσκηση (λόγος παρόντων εργαζομένων προς τους συμμετέχοντες στην πρακτική άσκηση) να είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό που παρουσιάζει η OLAF στο εν λόγω Παράρτημα 1.

23. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι με την 324/2022 Απόφαση του Εβδόμου Τμήματος είχε ζητηθεί η προσκόμιση των Παραρτημάτων της OF/2014/.../B5/OCM(2017).../29.11.2017 τελικής έκθεσης της OLAF, στα οποία περιλαμβάνονται: α) τα στοιχεία που προσκόμισε ενώπιον της OLAF η εκκαλούσα (Παράρτημα 9, 198 σελίδες), β) ο αριθμός των νοσηλευτών που εργάστηκαν κατά τις ημέρες διενέργειας της πρακτικής άσκησης στη βάρδια 7:00-15:00 σύμφωνα με έντυπο «Νοσηλευτικό προσωπικό ανά ημέρα και βάρδια» και ο αριθμός των νοσηλευτών που συμμετείχαν ανά ημέρα στην πρακτική άσκηση των τριών προγραμμάτων «Νοσηλευτικής» (Παράρτημα 10, 1 σελίδα), γ) τα ποσοστά καταρτιζομένων που συμμετείχαν στην πρακτική άσκηση των εν λόγω προγραμμάτων (Παράρτημα 11, 2 σελίδες) και δ) ο αριθμός των νοσηλευτών στη βάρδια 7:00 – 15:00, οι οποίοι συμμετείχαν στην πρακτική κατάρτιση ανά ημέρα (Παράρτημα 12, 3 σελίδες). Πλην όμως, τα στοιχεία αυτά δεν προσκομίστηκαν με την αιτιολογία ότι τα ως άνω Παραρτήματα δεν είχαν υποβληθεί στον ΟΑΕΔ (βλ. το προσκομισθέν .../19.5.2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Δ3 της Γενικής Διεύθυνσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Δ.ΥΠ.Α.). Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο για τη διαμόρφωση της δικανικής του κρίσης θα λάβει

υπόψη του τους πίνακες των Παραρτημάτων 1 και 3 της OF/2014/.../B5/OCM(2017).../3.8.2017 επιστολής της OLAF, δοθέντος ότι η εκδούσα την προσβαλλόμενη απόφαση Αρχή δεν εκπλήρωσε, ως όφειλε, την υποχρέωση της για την προσκόμιση των στοιχείων που είχε επιβληθεί με την ανωτέρω απόφαση του Τμήματος. Από τα εν λόγω στοιχεία προκύπτουν τα εξής:

Ημερομηνία	Πλήθος εργαζομένων νοσηλευτών στη βάρδια 7:00-15:00	Πλήθος συμμετεχόντων στην πρακτική άσκηση νοσηλευτών	Ποσοστό συμμετεχόντων στην άσκηση στο σύνολο των εργαζομένων νοσηλευτών στη βάρδια 7:00-15:00
2/7/2012	101	25	23,15%
3/7/2012	114	25	21,93%
4/7/2012	111	25	22,52%
5/7/2012	115	25	21,739
6/7/2012	111	25	22,52%
7/7/2012	67	25	37,31
9/7/2012	126	45	35,71%
10/7/2012	128	70	54,70%
11/7/2012	145	70	48,28%
12/7/2012	147	70	47,62%
13/7/2012	138	70	50,72%
14/7/2012	105	70	66,67%
16/7/2012	128	70	54,69%
17/7/2012	145	70	48,28%
18/7/2012	140	70	50%
19/7/2012	133	45	33,83%
20/7/2012	110	20	18,18%
21/7/2012	57	20	35,09%

Επίσης, από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 3 της ως άνω επιστολής, τα οποία δεν αμφισβητεί η εκκαλούσα, προκύπτει ότι ανά ημέρα συμμετείχε στην πρακτική άσκηση το σύνολο των νοσηλευτών των κάτωθι Τμημάτων του θεραπευτηρίου: Στις 2.7.2012 των Τμημάτων ODC 6^{ου} ορόφου, ODC Ογκολογικού, Ακτινοθεραπευτικού και Αποστείρωσης, στις 3.7.2012 των Τμημάτων 1^{ου} ορόφου, Ακτινοθεραπευτικού, Αγγειογράφου, στις των Τμημάτων

4.7.2012 ODC 6ου ορόφου, ODC Ογκολογικού, Ακτινοθεραπευτικού, στις 5.7.2012 των Τμημάτων 1^{ου} ορόφου, Αγγειογράφου και Ακτινοθεραπευτικού, στις 6.7.2012 των Τμημάτων 1^{ου} ορόφου, Αγγειογράφου και Ακτινοθεραπευτικού, στις 7.7.2012 των Τμημάτων ODC 6ου ορόφου, ODC Ογκολογικού, Αιμοδυναμικού, Ακτινοθεραπευτικού, στις 9.7.2012 των Τμημάτων ODC 6ου ορόφου, ODC Ογκολογικού, Ακτινοθεραπευτικού, Αποστείρωσης, στις 10.7.2012 των Τμημάτων 1^{ου} ορόφου, ODC Ογκολογικού, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικού, Ακτινοθεραπευτικού, Αποστείρωσης, στις 11.7.2012 των Τμημάτων 1ου ορόφου, ODC Ογκολογικού, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικού, Ακτινοθεραπευτικού, Αποστείρωσης, στις 12.7.2012 των Τμημάτων 1ου ορόφου, ODC Ογκολογικού, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικού, Ακτινοθεραπευτικού, στις 13.7.2012 των Τμημάτων 1ου ορόφου, ODC Ογκολογικού, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικού, Ακτινοθεραπευτικού, ΜΕΘΚΑ, στις 14.7.2012 των Τμημάτων 1ου ορόφου, ODC 2^{ου} ορόφου, ODC 6ου ορόφου, ODC Ογκολογικού, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικού, Αναισθησιολογικού, Ακτινοθεραπευτικού, Β' ορόφου Κ2, στις 16.7.2012 των Τμημάτων 1^{ου} ορόφου, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικού, Ακτινοθεραπευτικού, Αποστείρωσης, στις 17.7.2012 των Τμημάτων 1^{ου} ορόφου, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικού, Ακτινοθεραπευτικού, Αποστείρωσης, στις 18.7.2012 των Τμημάτων 1^{ου} ορόφου, ODC 2ου ορόφου, ODC 6ου ορόφου, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικού, Ακτινοθεραπευτικού, στις 19.7.2012 των Τμημάτων 1^{ου} ορόφου, Αγγειογράφου, Ακτινοθεραπευτικού και στις 20 και 21.7.2012 του Τμήματος ΜΕΘΚΑ.

24. Από το σύνολο των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει ότι η απόφαση ανάκλησης της υπαγωγής της εκκαλούσας στο Πρόγραμμα «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης», επί της οποίας ερείδονται οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης, στηρίζεται στα πορίσματα του διενεργηθέντος από την OLAF εκτεταμένου ελέγχου για τον τρόπο εκτέλεσης του προγράμματος και ειδικότερα για τη διενέργεια της πρακτικής άσκησης των Προγραμμάτων Νοσηλευτική Α', Β' και Γ'. Από τον ως άνω έλεγχο προέκυψε, κατά τρόπο μη αμφισβητούμενο από την εκκαλούσα, ότι στα προγράμματα Νοσηλευτική Α' και

Β' συμμετείχαν ανά ημέρα 25 εκπαιδευόμενοι και στο Πρόγραμμα Γ' συμμετείχαν ανά ημέρα 20 εκπαιδευόμενοι εντός του ωραρίου εργασίας τους. Κάποιες δε ημέρες η πρακτική άσκηση πραγματοποιούνταν ταυτόχρονα για όλα τα Προγράμματα, αλλά σε διαφορετικό ανά πρόγραμμα αντικείμενο. Λόγω δε του ανωτέρω γεγονότος και όπως προκύπτει από τον πίνακα που περιλαμβάνεται στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας, στην πρακτική άσκηση συμμετείχε ανά ημέρα ποσοστό νοσηλευτών που κυμαινόταν από 18 έως 66% του συνόλου των παρόντων εργαζομένων κατά τη βάρδια πραγματοποίησης της εκπαίδευσης.

Εξάλλου, συνεκτιμωμένου του γεγονότος ότι όλες τις ημέρες συμμετείχε στην πρακτική άσκηση το σύνολο του παρόντος κατά την εν λόγω βάρδια προσωπικού συγκεκριμένων Τμημάτων του θεραπευτηρίου, προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, η πρακτική άσκηση των εργαζομένων νοσηλευτών δεν δύναται να έχει διεξαχθεί κατά τον τρόπο που παρουσιάζεται με βάση τα παρουσιολόγια και τους ελέγχους του ΟΑΕΔ. Τούτο, διότι η πραγματική συμμετοχή στην πρακτική άσκηση του συνόλου των φερόμενων ως εκπαιδευόμενων νοσηλευτών θα συνεπαγόταν α) τις ημέρες, κατά τις οποίες η συμμετοχή στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης υπερέβη το 50% των παρόντων στη βάρδια νοσηλευτών, την αδυναμία ορθής και απρόσκοπτης λειτουργίας του θεραπευτηρίου, β) τη μη λειτουργία κάποιων τμημάτων του όλες τις ημέρες πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης και γ) την υπολειτουργία αυτού σε καθημερινή βάση, λόγω μη επαρκούς αριθμού παρόντων στα τμήματα νοσηλευτών. Ενόψει της φύσης και του αντικειμένου των υπηρεσιών που παρείχε το διαχειριζόμενο από την εκκαλούσα Θεραπευτήριο, δεν νοείται η μερική λειτουργία αυτού ή η μη λειτουργία κάποιων τμημάτων του για συνεχόμενες ημέρες, γεγονός που δημιουργεί εύλογες αμφιβολίες για την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος και σύμφωνα με όσα περιγράφονται στα σχετικά περιλαμβανόμενα στον φάκελο έγγραφα (εκθέσεις ελέγχου ΟΑΕΔ και παρουσιολόγια). Συνεπώς, η προσβαλλόμενη πράξη δεν εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα και, κατά τα γενόμενα δεκτά στη σκέψη 5 της παρούσας, η εκκαλούσα φέρει το βάρος της απόδειξης ότι ήταν εν προκειμένω

εφικτή η αδιάλειπτη λειτουργία του θεραπευτηρίου υπό τις συνθήκες που φέρεται να πραγματοποιήθηκε η πρακτική άσκηση.

25. Για την απόδειξη των ανωτέρω η εκκαλούσα προβάλλει ότι η πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης των καταρτιζομένων νοσηλευτών εντός του ωραρίου εργασίας τους επιτρεπόταν από το κεφάλαιο 3 του Οδηγού Υλοποίησης, καθώς και ότι η επιλογή αυτή επέτρεπε στους καταρτιζόμενους να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους σε πραγματικό χρόνο και συνθήκες εργασίας χωρίς να επηρεάζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του θεραπευτηρίου, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, που πραγματοποιήθηκε η άσκηση, η πληρότητα του νοσοκομείου εμφανίζεται μειωμένη κατά 40 - 50%. Προβάλλει, επίσης, ότι οι καταρτιζόμενοι νοσηλευτές κατανέμονταν σε ολιγομελείς ομάδες σε διαφορετικά τμήματα και δεν πραγματοποιούσαν όλοι μαζί την πρακτική τους σε ένα τμήμα του Θεραπευτηρίου, αλλά σε περισσότερα, ώστε να καλύπτουν τυχόν κενά που εμφανίζονταν. Παράλληλα η εκκαλούσα ισχυρίζεται ότι οι νοσηλευτές που πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση στη βάρδια 7.00-15.00 κάλυπταν ταυτόχρονα νοσηλευτικές ανάγκες στα τμήματα όπου έκαναν την άσκησή τους, παρέχοντας τη δυνατότητα στη διευθύνουσα της νοσηλευτικής του θεραπευτηρίου να μετακινήσει εκπαιδευόμενους σε όποιο νοσηλευτικό τμήμα παρουσίαζε κενό, ενώ επισημαίνεται ότι το Θεραπευτήριο απασχολεί 340 νοσηλευτές, γεγονός που καθιστά εύκολη την αναπλήρωση των κενών. Τέλος, η εκκαλούσα επικαλείται ότι τα τμήματα, τα οποία δεν διαθέτουν κλίνες για νοσηλεία ασθενών, όπως τα τμήματα ODC 2^{ου} ορόφου, Αγγειογράφου, Αιμοδυναμικό, ODC Ογκολογικό, Ακτινοθεραπευτικό, αλλά λειτουργούν μόνο ως χώρος παραμονής λίγων ωρών τυχόν προσερχόμενων εξωτερικών ασθενών, λειτουργούν πάντοτε με παρουσία ιατρού ειδικότητας και τεχνολόγου. Επομένως, στα τμήματα αυτά η ύπαρξη νοσηλευτή δεν είναι αναγκαία, ιδίως όταν δεν υπάρχουν προγραμματισμένα ραντεβού και, ως εκ τούτου, η συμμετοχή των μοναδικών νοσηλευτών των τμημάτων αυτών στην πρακτική άσκηση δεν επηρέασαν την εύρυθμη λειτουργία των ως άνω τμημάτων.

26. Κατά τα γενόμενα δεκτά στη σκέψη 8 της παρούσας, το Δικαστήριο κρίνει ότι το γεγονός ότι ο Οδηγός Υλοποίησης του Προγράμματος επέτρεπε την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης εντός του ωραρίου εργασίας των καταρτιζόμενων εργαζόμενων δεν συνεπάγεται ότι η ενταχθείσα στο Πρόγραμμα επιχείρηση μπορεί ταυτόχρονα να απασχολεί τους εργαζόμενους αυτούς για την παραγωγική της λειτουργία. Το γεγονός αυτό από μόνο του συνιστά, σε κάθε περίπτωση, καταστρατήγηση του σκοπού του προγράμματος και παράνομη επιδότηση της λειτουργίας της επιχείρησης. Άλλωστε, όπως προκύπτει από τα Αναλυτικά Ωρολόγια Προγράμματα Κατάρτισης και τα παρουσιολόγια πρακτικής άσκησης, οι συμμετέχοντες σε ένα πρόγραμμα Νοσηλευτικής αποτελούσαν μία ή δύο ομάδες ανά ημέρα εκπαίδευσης, εκπαιδευόμενοι από έναν ή δύο εκπαιδευτές, ενώ η εκπαίδευση πραγματοποιούνταν σε συγκεκριμένο αυστηρά καθορισμένο ανά ημέρα αντικείμενο. Ως εκ τούτου, οι συμμετέχοντες στην πρακτική άσκηση νοσηλευτές δεν μπορούσαν να παράσχουν άλλες υπηρεσίες πέραν όσων αφορούσαν στο ανά ημέρα αντικείμενο της εκπαίδευσης ούτε να καλύπτουν τυχόν κενά στα διάφορα τμήματα του θεραπευτηρίου. Συνεπώς, δεν ήταν δυνατή η πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης κατά τον τρόπο που προβάλλει η εκκαλούσα, ήτοι σε ολιγομελείς ομάδες, οι οποίες εκπαιδεύονταν ταυτόχρονα σε περισσότερα τμήματα του Θεραπευτηρίου, γεγονός άλλωστε που θα συνιστούσε καταστρατήγηση του τρόπου διενέργειας του προγράμματος.

Επίσης, ο ισχυρισμός ότι το Θεραπευτήριο απασχολούσε συνολικά 340 νοσηλευτές, γεγονός που επέτρεπε στην Προϊσταμένη της Νοσηλευτικής να καλύπτει τα δημιουργούμενα κατά τη διενέργεια της πρακτικής άσκησης κενά, είναι ουσία αβάσιμος, δοθέντος ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που η ίδια η εκκαλούσα έχει προσκομίσει, κατά τις βάρδιες διενέργειας της πρακτικής άσκησης βρισκόταν στο Θεραπευτήριο συγκεκριμένος αριθμός νοσηλευτών, συνεπώς, ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων στο θεραπευτήριο νοσηλευτών ουδεμία ασκεί επιρροή ως προς τη δυνατότητα κάλυψης των κενών που προέκυπταν λόγω της διενέργειας της κατάρτισης. Ομοίως, ο ισχυρισμός ότι κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο το Θεραπευτήριο παρουσιάζει μειωμένη πληρότητα είναι αναπόδεικτος, καθώς δεν προσκομίζεται κανένα στοιχείο από το οποίο να

προκύπτει η αλήθεια αυτού. Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας ο ισχυρισμός αυτός θεωρηθεί αληθής, η μείωση των περιστατικών δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη μη λειτουργία συγκεκριμένων τμημάτων του θεραπευτηρίου για το χρονικό διάστημα διενέργειας της πρακτικής άσκησης. Τέλος, ο ισχυρισμός ότι η συμμετοχή των μοναδικών νοσηλευτών ορισμένων τμημάτων στην πρακτική άσκηση δεν επηρέασε τη λειτουργία των τμημάτων αυτών προβάλλεται αναποδείκτως και, σε κάθε περίπτωση, τα αναφερόμενα από την εκκαλούσα τμήματα δεν αποτελούν τα μοναδικά τμήματα, των οποίων το σύνολο των νοσηλευτών φέρονται να συμμετείχαν στην πρακτική άσκηση για πολλές ημέρες.

27. Ενόψει των προεκτεθέντων, το Δικαστήριο κρίνει ότι η πρακτική άσκηση των προγραμμάτων Νοσηλευτική Α', Β' και Γ' δεν έχει πραγματοποιηθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όπως αυτός περιγράφεται στον Οδηγό Υλοποίησης του Προγράμματος, συνεπώς, τα κατατεθέντα στον ΟΑΕΔ παρουσιολόγια και οι συνταχθείσες από τα όργανά του εκθέσεις ελέγχου περί ορθής εκτέλεσης του προγράμματος δεν αποτυπώνουν την πραγματικότητα ως προς τη διενέργεια της πρακτικής άσκησης. Περαιτέρω δε, η εκκαλούσα δεν επικαλείται και δεν αποδεικνύει την έστω μερική εκτέλεση του προγράμματος, η οποία, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Οδηγού Υλοποίησης (βλ. σκέψη 5 της παρούσας) ως προς την προβλεπόμενη δυνατότητα απουσιών των καταρτιζόμενων και αντικατάστασης αυτών, θα μπορούσε να οδηγήσει στην αναλογική αναπροσαρμογή του αντικειμένου του προγράμματος και της καταβληθείσας επιχορήγησης. Ως εκ τούτου, αιτιολογημένα εν προκειμένω ο ΟΑΕΔ πρόβη στην ανάκληση της υπαγωγής της εκκαλούσας στο πρόγραμμα λόγω στοιχειοθέτησης σοβαρής παρατυπίας που προκαλεί ζημία στον προϋπολογισμό της Ένωσης, καθώς οι στόχοι του προγράμματος κατάρτισης, για την επίτευξη των οποίων καταβλήθηκε στην εκκαλούσα η χρηματοδότηση, δεν έχουν επιτευχθεί. Η επιβληθείσα δε ολική δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση του συνόλου των καταβληθέντων στην εκκαλούσα ποσών δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, διότι η κατάρτιση των εργαζομένων και η επίτευξη των στόχων του προγράμματος προϋποθέτει εκτός από τη θεωρητική εκπαίδευση και την

ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης, η οποία, όπως προέκυψε δεν έχει εν προκειμένω πραγματοποιηθεί. Το γεγονός δε ότι η εκκαλούσα γνώριζε και συνέπραξε στη διαπιστωθείσα παρατυπία δεν επιτρέπει την αναγνώριση συνδρομής στο πρόσωπό της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, του σχετικού λόγου απορριπτομένου ως αβάσιμου.

28. Τούτων δοθέντων, η ένδικη έφεση πρέπει να απορριφθεί και να καταπέσει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου το ήδη καταβληθέν από την εκκαλούσα παράβολο ύψους 1.500 ευρώ. Περαιτέρω, πρέπει να καταλογιστεί στην εκκαλούσα το επιπλέον οφειλόμενο νόμιμο παράβολο ύψους 1.353,86 ευρώ ($285.386,40 \times 1\% = 2.853,86 - 1.500$) κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 παρ. 3 του ισχύοντος κατά το χρόνο κατάθεσης της έφεσης Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την έφεση.

Καταλογίζει την εκκαλούσα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου με το επιπλέον οφειλόμενο νόμιμο παράβολο, ποσού 1.353,86 ευρώ.

Διατάσσει την κατάπτωση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 30 Μαΐου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΓΙΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 2 Οκτωβρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ